

Dalyko pavadinimas / Course title: Taikomoji dailė/Decorative art

Dalyko tipas / Type of course: Pasirenkamas doktorantūros dalykas / Optional doctoral programme course

Apimtis kreditais (ECTS) / Number of credits allocated (ECTS): 6

Dėstytojas / Name of lecturer: prof. dr. (hp) Aleksandra Aleksandravičiūtė

Dalyko anotacija / Course abstract: Teorinio doktoranto pasirengimo ir klausimyno “Taikomosios dailės” egzaminui pobūdis priklauso nuo rašomos disertacijos temos: ar tyrinėjamas paveldas, ar modernizmo/ postmodernizmo dailė. XV – XVIII a. LDK taikomoji dailė analizuojama kaip Europos dekoratyvinio meno palikimo dalis. XIX - XX a. Lietuvos problemos aptariamose tarptautiniame Naujaisiu laikų procesų kontekste. Akcentuojami taikomojo meno srities specifiniai ypatumai, skatinama dekoratyvinei dailei taikyti aktualius bendrahumanitarinius mokslinius metodus ir konceptualiai įprasminti empirinių tyrimų rezultatus.

Siekiami dalyko studijų rezultatai / At the end of the course a doctoral student is expected to be able to:		
Trečiosios studijų pakopos studijų rezultatų aprašymo dalys	VDA, LKTI ir LMTA menotyros krypties doktorantūros programos siekiami rezultatai	Dalyko rezultatai
<i>Žinios, jų taikymas:</i> Naujausios sistemingos mokslinių tyrimų arba meninės veiklos žinios, kurias geba taikyti kuriant naujas fundamentines žinias ir idėjas, sprendžiant strateginio pobūdžio veiklos uždavinius.	<ul style="list-style-type: none"> • įgyja naujausių sistemingų savo srities mokslinės veiklos žinių ir patys jas kuria. • geba taikyti naujas fundamentines žinias ir idėjas, keliant ir sprendžiant savo srities strateginio pobūdžio uždavinius.	Žino naujausią informaciją ir aktualius bendrahumanitarinius tyrimų metodus atitinkančius doktorantūros darbo problematiką. Gebą taikyti šias žinias formuojant bendrąją savo tyrimo koncepciją ir analizuojant konkrečius objektus.
<i>Gebėjimai vykdyti tyrimus:</i> Gebą pasiūlyti, analizuoti, sintetinti, sisteminti ir kritiškai vertinti naujas ir sudėtingas idėjas, ieškant originalių mokslinių, meninės veiklos ir visuomeninės reikšmės strateginių sprendimų, sprendžiant sudėtingas mokslo, visuomenės ir kultūros plėtros, profesinės veiklos arba meninės veiklos problemas. Gebą planuoti ir vykdyti fundamentinius ir taikomuosius mokslinius didelės apimties tyrimus arba kultūros ir meno projektus, kurie reikšmingai išplečia žinių ribas.	<ul style="list-style-type: none"> • gebą pasiūlyti, analizuoti ir kritiškai vertinti naujas idėjas, ieškant originalių mokslinės veiklos ir visuomeninės reikšmės strateginių sprendimų. • gebą planuoti ir vykdyti fundamentinius ir taikomuosius mokslinius didelės apimties tyrimus arba kultūros ir meno projektus, kurie reikšmingai išplečia žinių ribas.	Gebą savarankiškai pasirinkti konkretaus taikomosios dailės objekto ar jų grupės tyrimo strategiją ir taktiką. Gebą atsizvelgti tiek į istorinį ir mentalinį tiriamojo laikotarpio kontekstą, tiek ir to laiko architektūros dėsningumus, objektų funkcijas, technologinius pasiekimus bei sklaidos procesus. Gebą kurti kompleksinius tarpdalykinius projektus panaudojant atlikto tyrimo rezultatus paveldosaugos, muziejinkystės ir kultūrologijos tikslams.

<p><i>Specialieji gebėjimai:</i> Geba, remiantis naujausiomis mokslinių tyrimų teikiamomis žiniomis, kurti originalias mokslinių tyrimų, studijų, kultūrinės ir meninės veiklos, naujovių kūrimo priemones ir instrumentus. Geba savarankiškai dirbti intelektualinį, meninį ir kūrybinį darbą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • turi susiformavusią pasaulėžiūrą, profesines ir bendrąsias kompetencijas, reikalingas savarankiškai mokslinei tiriamajai veiklai vykdyti ir naujovėms diegti. • geba kurti inovatyvias savo srities mokslines ir kūrybines idėjas ir priemones bei instrumentus jų raiškai. 	<p>Geba savarankiškai ir inovatyviai interpretuoti tyrimo metu gautą informaciją. Giliai pažįsta tiriamosios taikomosios dailės specifika, gali ekspertuoti kūrinius. Geba remdamiesi specializuotomis žiniomis ir bendrateoriniu išsilavinimu konsultuoti menininkus, paveldosaugininkus, muziejininkus.</p>
<p><i>Socialiniai gebėjimai:</i> Geba bendrauti su kolegomis, mokslinė bendruomene ir visuomene, perteikiant savo veiklos srities naujoves ir tolesnės plėtros perspektyvas, plėtoti kūrybinę veiklą bei kultūrą, skatinti visuomenės raidai palankią techninę, visuomeninę ir kultūrinę pažangą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • geba bendradarbiauti su mokslo ir kultūros bendruomene inicijuojant inovatyvius nacionalinės reikšmės ir tarptautinius mokslinės tiriamosios veiklos projektus. • plėtoja mokslinę tiriamąją veiklą, formuojančią visuomenei palankų kultūrinį ir socialinį kontekstą. 	<p>Geba skleisti dekoratyvinės dailės pažinimą visuomenėje, ugdant platesnį požiūrį į kultūros paveldą ir humanistines vertybes.</p>
<p><i>Asmeniniai gebėjimai:</i> Geba tobulėti, projektuoti tolesnę savo ir ekspertų komandos mokymosi perspektyvą. Imasi atsakomybės kritiškai vertinti strateginius savo veiklos srities sprendimus, geba greitai reaguoti į dinamiškus visuomeninės, ekonominės, kultūrinės ir technologinės aplinkos pokyčius, atskleisti ir plėtoti kūrybinius intelektualinius asmens gebėjimus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • plėtoja asmeninę saviraišką, formuoja mokymosi visą gyvenimą įgūdžius, kritinio vertinimo nuostatas. • plėtoja kūrybinius ir intelektualinius gebėjimus nuolat kintančioje profesinėje ir socialinėje aplinkoje. 	<p>Imasi atsakomybės kritiškai vertinti strateginius sprendimus išskylančius dekoratyvinio meno paveldo srityje ir aktualiuose šios srities procesuose.</p>

Dalyko turinys / Course content: Dekoratyvinė dailė ir Lietuvos taikomoji dailė kaip tyrimo objektas, jų specifika lyginant su kitomis vizualiojo meno sritimis. Bendrahumanitarinių mokslinių metodų taikymas dekoratyvinės dailės tyrimams. XVI – XVIII a. LDK taikomoji dailė kaip Europos dekoratyvinio meno paveldo dalis. XIX – XX a. I pusės Lietuvos taikomosios dailės tyrimo problemos. Modernizmo ir postmodernizmo taikomosios dailės principai ir jų apraiškos Lietuvos mene. Medžiagų, technologijų ir techninės bazės įtaka dailės meninei raiškai. Taikomoji dailė funkcionalizmo, kasdienio gyvenimo ir kultūrinės atminties teorijų požiūriu.

Studijų metodai / Teaching methods: Teorinės paskaitos. Pratybos, konsultuojant dėstytojui. Savarankiškas darbas su objektais ir pasirengimas egzaminui. Pileckaitė R. *XX amžiaus Lietuvos juvelyrika: nuo aksesuaro iki priekūnio*. – Vilnius: Dailininkų Sąjungos leidykla, 2008.

Vertinimo kriterijai ir metodai/ Criteria and methods of assessment:

Kriterijai: teorinio pasirengimo nuoseklumas, naujos literatūros žinojimas, savarankiškumas analizuojant ir apibendrinant rezultatus, vertybinė orientacija.

Atsiskaitymo formos / Forms of assessment forms:

Užduotys, atsiskaitymo formos, vertinimas / During the course students are expected to fulfill the following assignments:	
Užduotis / Assignment	Procentinė galutinio įvertinimo vertė / Value in per cent from the final grade
<i>Egzaminas žodžiu pagal individualiai sudarytą klausimyną, suderintą surašomos disertacijos turiniu</i>	<i>50% galutinio balo</i>
<i>Referatas</i>	<i>50% galutinio balo</i>

Dėstymo kalba / Language of instruction: lietuvių

Privaloma literatūra / Reading list: Gombrich E.H. *The Sense of Order: A Study in the Psychology of Decorative Arts.* - Oxford, 1979. *The Oxford Companion to Decorative Arts.* Ed. by H. Osborne. - Oxford University Press, 1986. *Ornament. A Social History Since 1450.* - London: Victoria and Albert Museum, 1996. *Phaidon Encyclopedia of Decorative Arts. 1890 – 1940.* Ed. by Ph. Garner. - Phaidon, 1982. *Lietuvos sakralinė dailė, T. I-V, 2003-2006.*

Papildoma literatūra / Additional literature: *Ornamentas: XVI-XX a. I pusės paveldo tyrimai,* sud. A. Aleksandravičiūtė. - Vilnius: LKTI, 2014, De Morant, H. *Histoire des arts decoratifs ... (iv. kalbomis)* - Paris, Hachette, 1970.